

ΑΝΕΥΡΥΣΜΑ ΚΑΙ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

- ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΕΥΟΜΕΝΩΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΓΝΑ “ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ-ΑΜ.ΦΛΕΜΙΓΚ”

ΧΑΪΔΑΡΟΓΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Αγγειοχειρουργός

Αγγειοχειρουργικό Τμήμα ΓΝΑ “Σισμανόγλειο – Αμ. Φλέμιγκ”

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΝΕΥΡΥΣΜΑ;

Πως ορίζεται:

- 1) **Μέγεθος** : Η μόνιμη εντοπισμένη διάταση μίας αρτηρίας κατά 50% από την αναμενόμενη διάμετρο της αρτηρίας στη συγκεκριμένη θέση
- 2) **Αληθή και ψεύδη**: Αληθές είναι ένα ανεύρυσμα όταν συμμετέχουν όλες οι στοιβάδες του αορτικού τοιχώματος – Ψευδές ανεύρυσμα είναι το περιχαρακωμένο αιμάτωμα από του γύρω ιστούς της ρήξης του αρτηριακού τοιχώματος
- 3) **Θέση και έκταση**: Από ποια αρτηρία πάσχει και σε πόσο μήκος και αν είναι πολλαπλές οι θέσεις της ανευρυσματικής νόσου
- 4) **Μορφή**: Ατρακτοειδή, Σακοειδή (Ομόκεντρα – Έκκεντρά)
- 5) **Αίτιο**: Εκφύλιση, Φλεγμονή, Λοίμωξη, Τραύμα, Διαχωρισμός, Νόσοι συνδετικού ιστού, Συγγενείς Ανωμαλίες

Table 129-1		Normal Mean Aortic Diameter in 70-Year-Old Men and Women					
Aortic Segment	Men			Women			P*
	<i>N</i>	<i>Mean Diameter (cm)</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>	<i>Mean Diameter (cm)</i>	<i>SD</i>	
Ascending	116	4.0	0.4	104	3.4	0.4	<.001
Descending	116	3.2	0.3	114	2.8	0.3	<.001
Supraceliac	115	3.0	0.3	113	2.7	0.3	<.001
Suprarenal	116	2.8	0.3	114	2.7	0.3	.004
Infrarenal	117	2.4	0.5	114	2.2	0.3	<.001
Bifurcation	113	2.3	0.3	112	2.0	0.2	<.001

Table 129-3		Normal Diameters of Peripheral Arteries	
	Normal Diameter (cm)		
Celiac	0.5		
Superior mesenteric	0.6		
Common femoral	0.8		
Popliteal	0.9		
Tibial	0.3		

Table 129-2		Definition of Aneurysm at Various Aortic Segments: Size and Ratio to Normal			
Aortic Segment	Men		Women		
	<i>Diameter (cm)</i>	<i>Ratio to Normal</i>	<i>Diameter (cm)</i>	<i>Ratio to Normal</i>	
Ascending	4.7	1.8	4.2	1.7	
Descending	3.7	1.5	3.3	1.3	
Infrarenal	3.0	1.1	2.7	1.0	

ΚΛΙΝΙΚΉ ΕΙΚΏΝΑ - ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΟΛΟΓΊΑ

Ανευρύσματα κοιλιακής αορτής χωρίς ρήξη:

- 1) Ασυμπτωματικά
- 2) Ψηλαφητή πάλλουσα μάζα κοιλίας
- 3) Πιεστικά φαινόμενα (Εμέτους – Ναυτία – Δυσφαγία – Υδρονέφρωση – Θρόμβωση ΚΚΦ – Λαγονίων φλεβών)
- 4) Άλγος οσφύος από την πίεσή στο Νωτιαίο σωλήνα
- 5) Ισχαιμικά φαινόμενα (Πύελος – Κάτω άκρα)

Ανευρύσματα κοιλιακής αορτής με ρήξη:

- 1) Οξύ αιφνίδιο άλγος κοιλίας και οσφύος χωρίς θέση ανακούφισής με αντανάκλασή στους όρχεις, το περίνεο, το βουβωνικό κανάλι
- 2) Ψηλαφητή μάζα κοιλίας
- 3) Δικτυωτή πελίωση
- 4) Σημειολογία ολιγαϊμίας

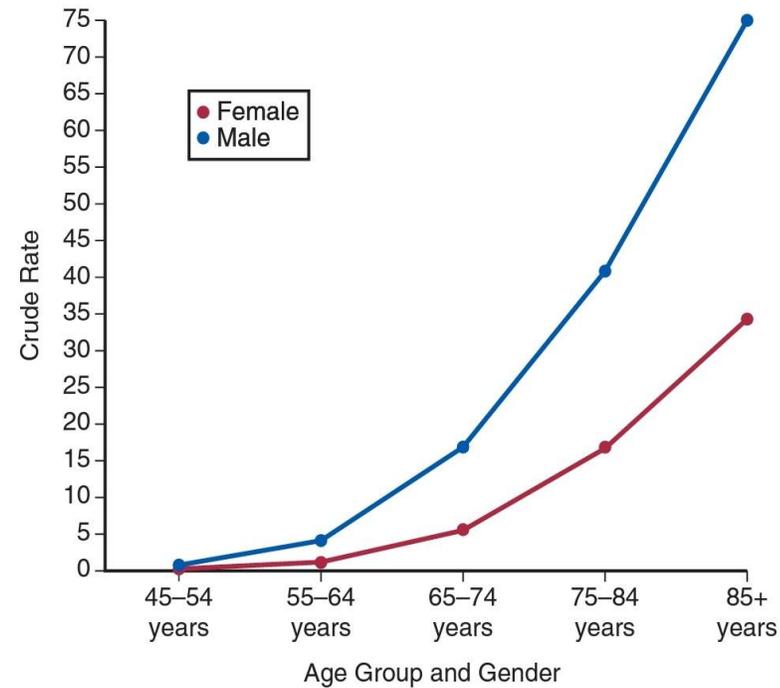
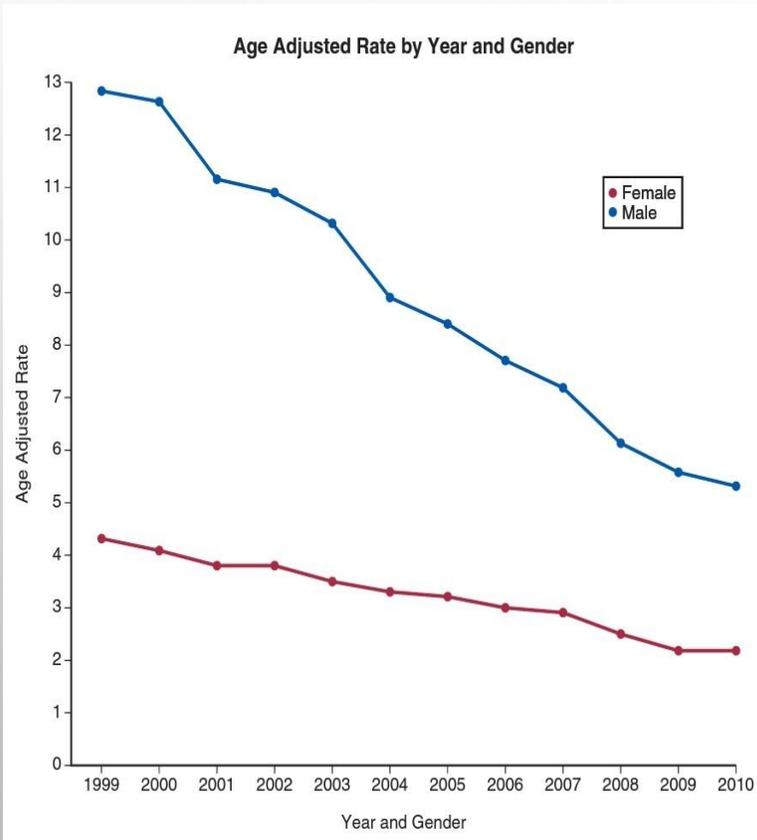
ΣΥΧΝΌΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΒΑΡΥΝΤΙΚΟΪ ΠΑΡΆΓΟΝΤΕΣ

Table 130-1		Prevalence Estimates of AAA Based on Race, Sex, and Smoking History	
Race	Sex	Smoking History	Prevalence AAA ≥ 3.0 cm (%)
White	Male	Yes	5.9
		No	1.9
	Female	Yes	1.9
		No	0.6
Black	Male	Yes	3.2
		No	1.4
Other	Male	Yes	3.6
		No	1.3

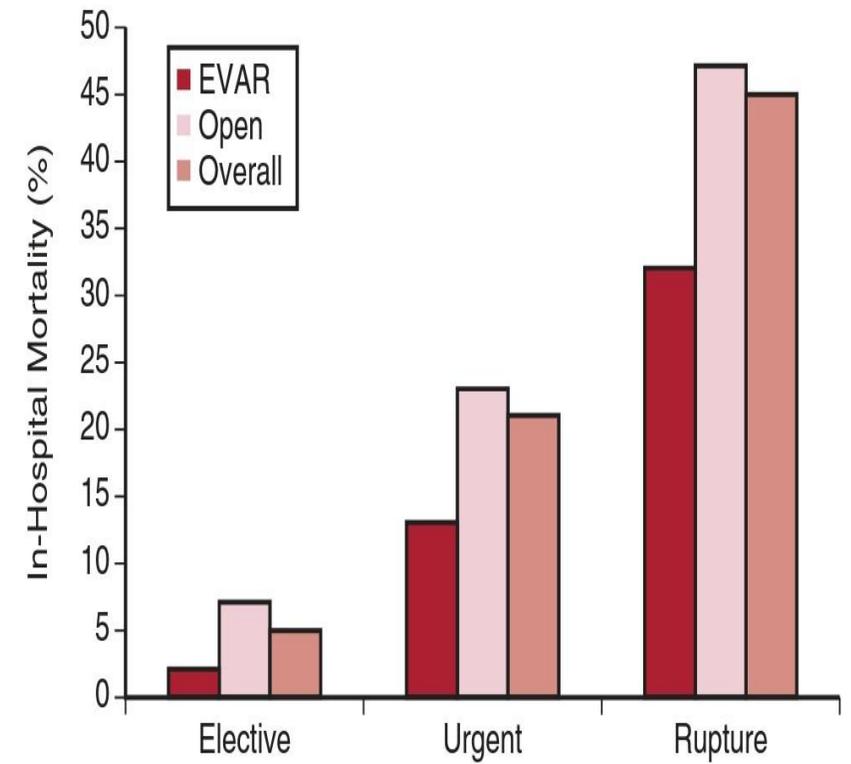
AAA, Abdominal aortic aneurysm.

Table 130-3		Independent Risk Factors for Detecting an Unknown 4-cm-Diameter or Larger Abdominal Aortic Aneurysm during Ultrasound Screening	
Risk Factor	Odds Ratio*	95% CI	
INCREASED RISK			
Smoking history	5.1	4.1-6.2	
Family history of AAA	1.9	1.6-2.3	
Older age (per 7-yr interval)	1.7	1.6-1.8	
Coronary artery disease	1.5	1.4-1.7	
High cholesterol	1.4	1.3-1.6	
COPD	1.2	1.1-1.4	
Height (per 7-cm interval)	1.2	1.1-1.3	
DECREASED RISK			
Abdominal imaging within 5 yr	0.8	0.7-0.9	
Deep venous thrombosis	0.7	0.5-0.8	
Diabetes mellitus	0.5	0.5-0.6	
Black race	0.5	0.4-0.7	
Female gender	0.2	0.1-0.5	

ΘΝΗΤΟΤΗΤΑ

Figure 130-1 Crude death-rate per 100,000 population in the United States by age and gender from abdominal aortic aneurysms (ruptured and intact). (From the Centers for Disease Control and Prevention,

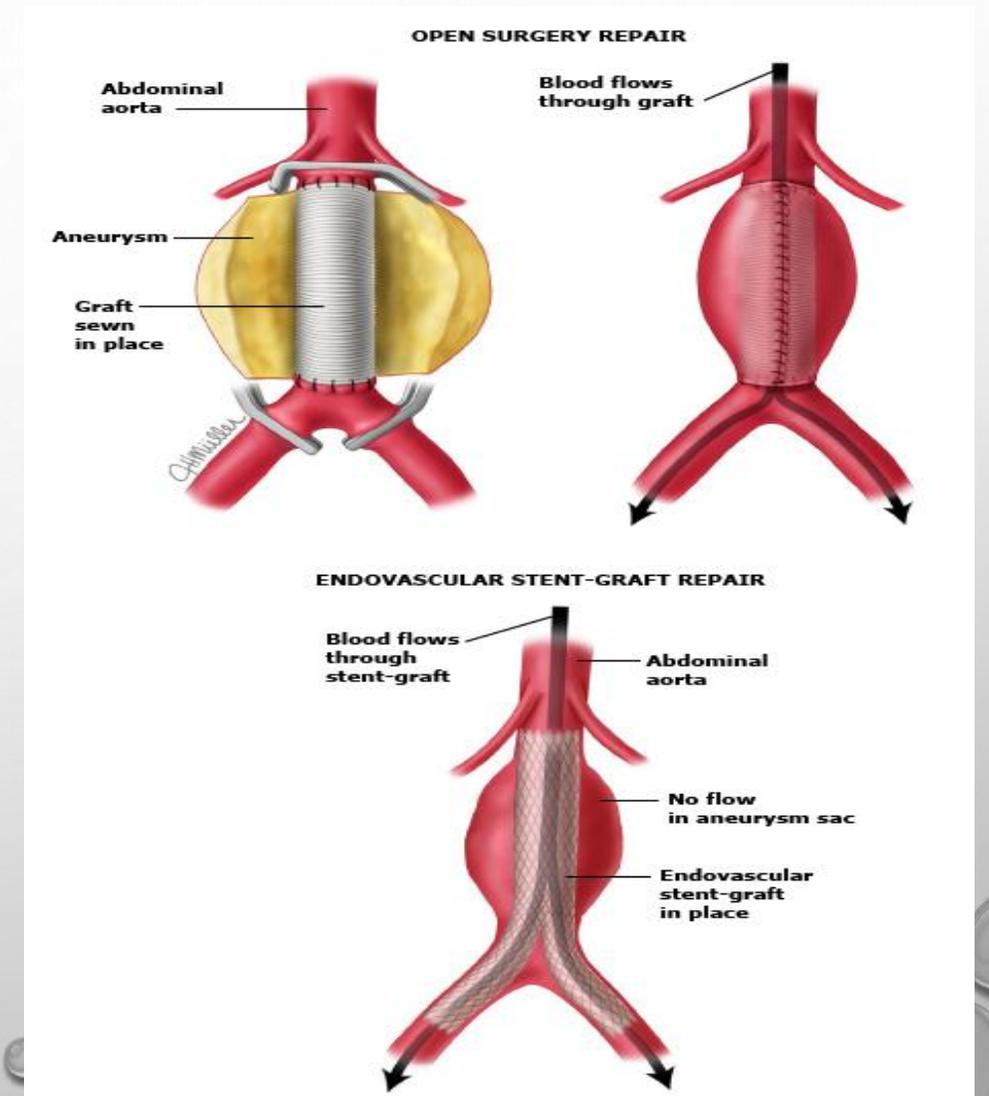

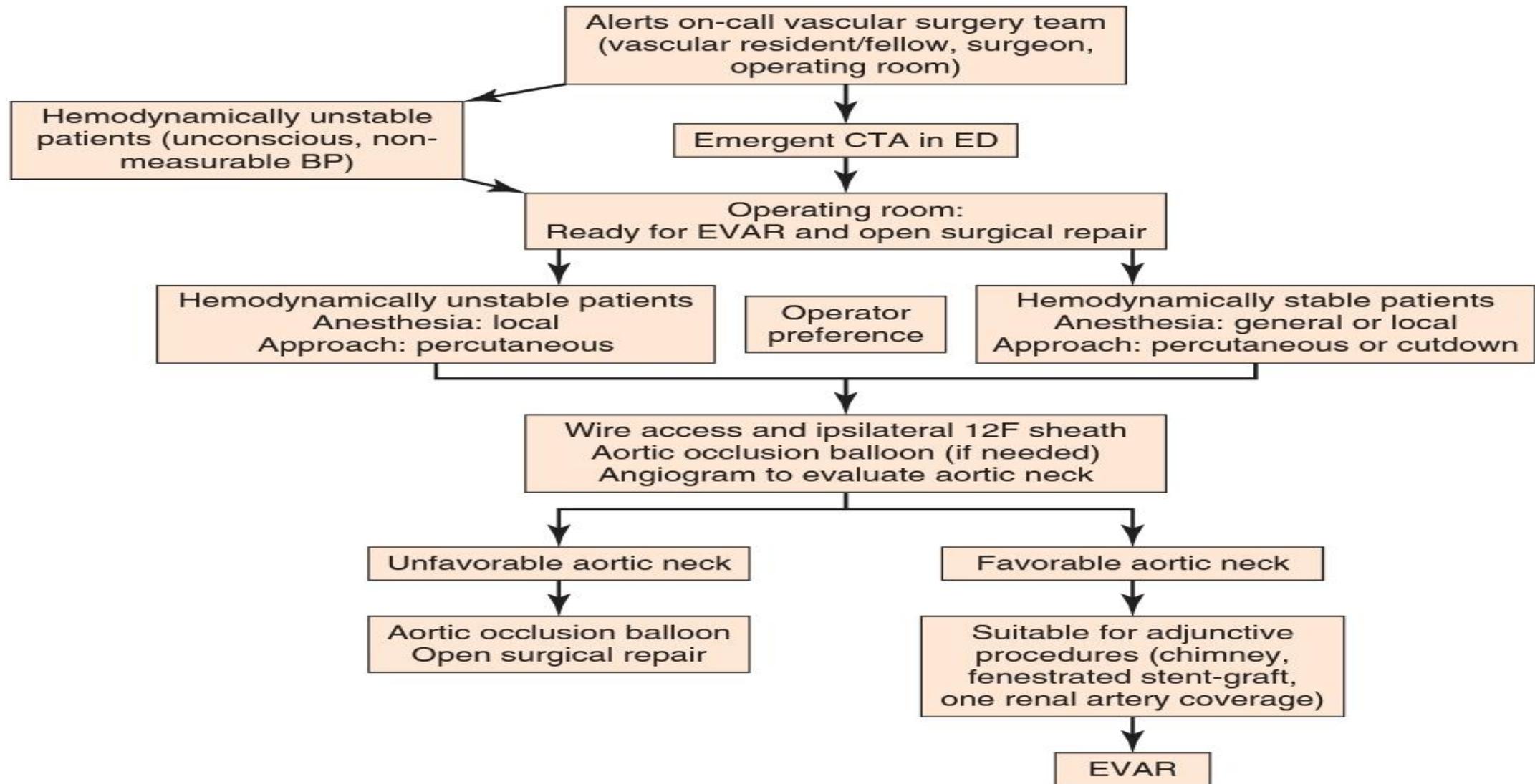
ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

1) Ανοιχτή αποκατάσταση (OSR)

2) Ενδαγγειακή αποκατάσταση (EVAR)

3) Συντηρητική αντιμετώπιση

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΉ ΦΡΟΝΤΪΔΑ ΠΡΟΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΆ

Ασθενής χωρίς Ρήξη:

- 1) Ρύθμιση αρτηριακής πίεσης σε φυσιολογικά επίπεδα (b-blockers, αντιυπερτασικά)
- 2) Ήρεμο περιβάλλον και ψυχολογική υποστήριξη
- 3) Κατάκλιση με ίσια τα πόδια
- 4) Αποφυγή άρση βάρους
- 5) Ρύθμιση των κενώσεων
- 6) Εκτίμηση Περιφερικών Σφίξεων

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΉ ΦΡΟΝΤΪΔΑ ΠΡΟΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΆ

Ασθενής με Ρήξη:

- 1) Επιτρεπτή υπόταση (ΣΑΠ 70-80mmHg) (Επιτρέπει τη διατήρηση του επιπέδου συνείδησης, αποτροπή κατασπάσεων ST, επιτρέπει τη νεφρική διήθηση, μειωμένος ρυθμός αιμορραγίας)
- 2) Διασταυρώσεις – Αιματολογικός έλεγχος
- 3) Monitoring (ΗΚΓ, bpm, SaO₂, ΑΠ)
- 4) Κεντρικό Φλεβικό Καθετήρα ή 2 Μεγάλες Περιφερικές Φλεβικές Γραμμές
- 5) Ουροκαθετήρας
- 6) Αέρια Αίματός
- 7) Εκτίμηση Περιφερικών Σφίξεων
- 8) Ρινογαστρικό καθετήρα
- 9) Σετ Διασωλήνωσής/ Καρότσι εκτάκτου ανάγκης
- 10) Αναλγησία
- 11) Οξυγονοθεραπεία
- 12) Ψυχολογική υποστήριξη απέναντί σε συνθήκη υψηλής θνητότητας

ΔΙΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΉ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΉ ΦΡΟΝΤΪΔΑ

Ανοιχτή Αποκατάσταση – Υποχρεωτικά Υπό Γενική Αναισθησία

- 1) WHO Checklist
- 2) Θέση ασθενούς
- 3) Πλήρες Monitoring (Αιματηρή ΑΠ – Καρδιακή Παροχή – ΚΦ Πίεσή – ΗΚΓ – BIS – NIBP)
- 4) Παροχέτευση ENY
- 5) Νορμοθερμία ασθενούς (Κουβέρτα Αέρος – Θερμά Υγρά – Στρώμα)
- 6) Αναλγησία – Αναισθησία - Μυοχάλαση
- 7) Χορήγηση Αντιβιοτικών
- 8) Χορήγηση ηπαρίνης UFH
- 9) Επαρκή χορήγηση υγρών – παράγωγα αίματός
- 10) Επαγρύπνηση για απότομες εναλλαγές ρυθμού – ΑΠ
- 11) Έλεγχος διούρησής
- 12) Εργαλιοδοσία
- 13) Συνθήκες αντισηψίας

ΔΙΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΉ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΉ ΦΡΟΝΤΪΔΑ

Ενδαγγειακή Αποκατάσταση – Γενική Αναισθησία/ Τοπική Αναισθησία – Καταστολή – Διαδερμική προσπέλαση – Ανοιχτή παρασκευή αγγείων

- 1) WHO Checklist
- 2) Θέση ασθενούς
- 3) Monitoring (Υποχρεωτικά ΗΚΓ – NIBP /Προαιρετικά Αιματηρή ΑΠ – Καρδιακή Παροχή – ΚΦ Πίεσή - BIS)
- 4) Παροχέτευση ENY
- 5) Νορμοθερμία ασθενούς (Κουβέρτα Αέρος – Θερμά Υγρά – Στρώμα)
- 6) Αναλγησία – Αναισθησία - Μυοχάλαση (Σε γενική αναισθησία)
- 7) Χορήγηση Αντιβιοτικών
- 8) Χορήγηση ηπαρίνης UFH
- 9) Επαρκή χορήγηση υγρών – παράγωγα αίματός
- 10) Επαγρύπνηση για απότομες εναλλαγές ρυθμού – ΑΠ
- 11) Ακτινοπροστασία
- 12) Έλεγχός διούρησής
- 13) Εργαλιοδοσία
- 14) Συνθήκες αντισηψίας

ΕΠΙΠΛΟΚΈΣ ΑΝΟΙΧΤΉΣ ΑΠΟΚΑΤΆΣΤΑΣΗ

- 1) Οξύ έμφραγμά του μυοκαρδίου
- 2) Αρρυθμίες
- 3) Διεγχειρητική και μετεγχειρητική αιμορραγία
- 4) Τραυματισμός ή ισχαιμία του εντέρου
- 5) Ισχαιμία σκέλους
- 6) Εμβολή οργάνου
- 7) Νεφρική Βλάβη
- 8) Αναπνευστικά προβλήματα
- 9) Ισχαιμία του Νωτιαίου μυελού
- 10) Τραυματισμός Διεγχειρητική οργάνων (πχ πάγκρεας, σπλήνας, ήπαρ, ουροδόχος κύστη, ουρητήρες, κλπ.)
- 11) Λοίμωξη του μοσχεύματος
- 12) Λοίμωξη του τραύματος
- 13) Αιμάτωμα μηροβουβωνικά
- 14) Φλεβικές Θρομβώσεις
- 15) Μετεγχειρητική Κήλη

ΕΠΙΠΛΟΚΈΣ ΕΝΔΑΓΓΕΙΑΚΉΣ ΑΠΟΚΑΤΆΣΤΑΣΗΣ

- 1) Οξύ έμφραγμά του μυοκαρδίου
- 2) Αρρυθμίες
- 3) Διεγχειρητική και μετεγχειρητική αιμορραγία
- 4) Ισχαιμία του εντέρου
- 5) Ισχαιμία σκέλους
- 6) Εμβολή οργάνου
- 7) Νεφρική Βλάβη και Ισχαιμία
- 8) Αναπνευστικά προβλήματα
- 9) Ισχαιμία του Νωτιαίου μυελού
- 10) Λοίμωξη του μοσχεύματος
- 11) Λοίμωξη μηροβουβωνικού τραύματος
- 12) Αιμάτωμα μηροβουβωνικά
- 13) Ενδοδιαφυγή (Endoleak I – V)
- 14) Σύνδρομο Κοιλιακού Διαμερίσματος
- 15) Φλεβικές Θρομβώσεις

ΜΕΤΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΉ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΉ ΦΡΟΝΤΪΔΑ

Άξονές επιτήρησης:

- 1) Βατότητα μοσχευμάτων – Ισχαιμία ακρών
- 2) Αιμορραγία
- 3) Καρδιαγγειακά συμβάματα
- 4) Νεφρική λειτουργία
- 5) Γαστρεντερική λειτουργία
- 6) Νευρολογική λειτουργία
- 7) Αναπνευστική λειτουργία
- 8) Λοίμωξη μοσχευμάτων
- 9) Λοίμωξη τραυμάτων

ΣΗΜΕΪΑ – ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΆΜΕΣΗΣ ΔΡΆΣΗΣ

- 1) Αιμορραγία από τραύμα
- 2) Ακραίες τιμές σφίξεων και ΑΠ
- 3) Κυάνωση
- 4) Ωχρότητα
- 5) Ψυχρή εφίδρωση
- 6) Αιφνίδιο άλγος στα άκρα με συνοδό ψυχρότητα - κυάνωση
- 7) Άλγος οσφύος
- 8) Πτώση επιπέδου συνείδησης
- 9) Αυξημένες ροές παροχетеύσεων
- 10) Ολιγουρία – Ανουρία
- 11) Σύσπασή κοιλίας
- 12) Πτώση επίπεδων κορεσμού με συνοδό άλγος στο στήθος

ΜΕΤΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΑ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ

Ενδαγγειακή αποκατάσταση

0 MTX: α) Monitoring (ΗΚΓ – ΑΠ – SaO₂ – Διούρησή – Έλεγχος παροχетеύσεων) β) Ουροκαθετήρας γ) Ενυδάτωση δ) Κλινοστατισμός ε) Πιεστική περίδεση σε διαδερμική προσπέλαση στ) Επανάληψη τριπλής αντιβιοτικής αγωγής ζ) tab Salospir 100mg η) Προφυλακτική αντιπηκτική αγωγή θ) Νερό

1^η MTX: α) Αφαίρεση παροχетеύσεων – πιεστικής περιδέσης – ουροκαθετήρα β) Έλεγχος αιματολογικών εξετάσεων γ) Κινητοποίηση δ) Δίαιτα ελαφρά ε) Διακοπή αντιβιώσεων – ενυδάτωσής στ) Ακτινογραφίες κοιλίας (F-P) ζ) tab Salospir 100mg εφ'όρου ζωής η) Έλεγχος παρακεντήσεων (ιδανικά με υπέρηχο) η)

Εξιτήριο

5^η-6^η MTX: Έλεγχος αιματολογικών εξετάσεων

1^{ος} Μήνας: Αξονική αγγειογραφία αορτής λαγονιών

Πρόγραμμα τακτικής παρακολούθησης εφ'όρου ζωής με αξονική και υπερηχογράφημα

ΜΕΤΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΑ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ

Ανοιχτή αποκατάσταση

0 MTX: α) Monitoring (ΗΚΓ – ΑΠ – SaO₂ – Διούρησή – Έλεγχος παροχετεύσεων) β) Ουροκαθετήρας γ) Ενυδάτωση δ) Κλινοστατισμός ε) Ρινογαστρικός σωλήνας στ) Επανάληψη τριπλής αντιβιοτικής αγωγής ζ) tab Salospir 100mg η) Προφυλακτική αντιπηκτική αγωγή θ) Δίαιτα ουδέν ι) Αναλγησία ια) Προκινητική αγωγή ιβ) Έλεγχος αιμάτωσης ακρών

1^η MTX: α) Monitoring β) Έλεγχος αιματολογικών εξετάσεων γ) Κινητοποίηση με ζώνη κοιλίας – Φυσιοθεραπεία αναπνευστικού δ) Δίαιτα ουδέν ε) Διπλή αντιβιοτική αγωγή στ) Αφαίρεση μηροβουβωνικών παροχετεύσεων ζ) tab Salospir 100mg εφ' όρου ζωής η) Αλλαγή τραυμάτων θ) Αναλγησία ι) Προκινητική αγωγή ια) Έλεγχος αιμάτωσης ακρών

3^η – 5^η MTX: α) Σταδιακή απόσυρση monitoring-ενδοφλεβίων χορηγήσεων β) Διακοπή αντιβιοτικής αγωγής γ) Μείωση αναλγησίας δ) Αφαίρεση ουροκαθετήρα ε) Έλεγχος εντερικής λειτουργίας –σταδιακή έναρξη εντερικής σίτισης και αφαίρεσή ρινογαστρικού καθετήρα στ) Περαιτέρω κινητοποίηση και φυσιοθεραπεία ζ) Επανελέγχος αιματολογικών εξετάσεων η) Αλλαγή τραυμάτων θ) Έλεγχος αιμάτωσης ακρών

6^η – 7^η MTX: 1) Πλήρης κινητοποίηση 2) Δίαιτα υπερλευκωματούχο 3) Αλλαγές τραυμάτων 4) Αφαίρεση ΚΦΚ 5) Έλεγχος αιμάτωσης ακρών 6) Εξιτήριο

14^η -20^η MTX: Αφαίρεση ραμμάτων

1^{ος} Μήνας: Υπερηχογράφημα Αορτής –Λαγονίων

Πρόγραμμα τακτικής παρακολούθησής εφ' όρου ζωής με υπερηχογράφημα

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΎ!